

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: V. H.
bytem

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 7. 2020, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se *zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

- 1. Žalovaná zamítla námitky žalobce proti jejímu prvostupňovému rozhodnutí z května roku 2010. Žalobci jím tehdy přiznala starobní důchod. Důvodem zamítnutí námitek žalobce byla jejich opožděnost. Krajský soud musel posoudit, zda žalovaná zamítla námitky žalobce zákonně.

II. Rozhodnutí žalované a související skutkové okolnosti věci

2. Žalobce podal dne 3. 12. 2009 žádost o starobní důchod s datem přiznání 1. 7. 2006. Žalovaná o ní rozhodla dne 12. 5. 2010 a přiznala žalobci starobní důchod v souladu se žádostí („rozhodnutí o přiznání starobního důchodu“). Rozhodnutí o přiznání starobního důchodu obsahuje poučení, že se proti němu lze bránit podáním písemných námitek u žalované ve lhůtě 30 dnů ode dne následujícího po oznámení tohoto rozhodnutí. Podle údajů na rozhodnutí o přiznání starobního důchodu bylo toto rozhodnutí předáno k zajištění expedice dne 14. 5. 2010. Dávkový spis však neobsahuje doručenkou či jinou informaci o tom, kdy přesně žalobce rozhodnutí o přiznání starobního důchodu obdržel.
3. Dne 20. 6. 2012 se žalobce osobně dostavil k žalované, které předal potvrzení o vyplacených náhradách za ztrátu na výdělku pro pracovní úraz (žalobce od 31. 7. 1986 dostává invalidní důchod) a předložil evidenční list důchodového pojištění na dobu od 1. 10. 1980 do 31. 12. 1991. Požádal o jejich dodatečné zhodnocení a zvýšení starobního důchodu. Žalovaná však rozhodnutím ze dne 18. 7. 2012 tuto žádost o zvýšení starobního důchodu zamítla. Žalovaná jej poučila o možnosti podat námitky ve lhůtě 30 dnů. Žalobce je podal dne 1. 8. 2012. Žalovaná k nim dne 10. 8. 2012 své rozhodnutí ze dne 18. 7. 2012 zrušila. Rozhodnutím ze dne 14. 8. 2012 ovšem opět žádost žalobce o zvýšení důchodu zamítla („zamítnutí žádosti o zvýšení starobního důchodu“). Dodatečně provedený zápočet podle ní neměl vliv na rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Žalobce tedy nadále nesplňoval podmínky podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění („zákon o důchodovém pojištění“). Žalobce dne 22. 8. 2012 znovu podal námitky, ve kterých poukazoval na nepřiložení osobního listu důchodového pojištění. Žalovaná však tyto námitky proti zamítnutí žádosti o zvýšení starobního důchodu svým rozhodnutím ze dne 7. 9. 2012, č. j. X, zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila („rozhodnutí o námitkách proti zamítnutí žádosti o zvýšení starobního důchodu“). Toto rozhodnutí žalobce obdržel dne 11. 9. 2012. Osobní list důchodového pojištění žalobce obdržel dne 11. 10. 2012.
4. Dne 8. 1. 2014 se žalobce obrátil na žalovanou dopisem. Poukazoval na to, že její rozhodnutí ze dne 7. 9. 2012 odkazuje na § 76a zákona o důchodovém pojištění. Toto ustanovení se na žalobce podle jeho názoru nevztahovalo. Na to žalovaná zareagovala dopisem ze dne 27. 1. 2014, ve kterém mu vysvětlovala, že dodatečně provedený zápočet neměl vliv na rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Procentní výměra starobního důchodu stanovená ke dni přiznání i zvýšená výměra nadále činila stejnou částku. Žalovaná dodala, že v souladu s § 76a zákona o důchodovém pojištění, který se na žalobce podle jeho názoru neměl vztahovat, se netýká důchodového věku. Upravuje zvýšení procentní výměry u tam specifikovaných pojištěnců. Žalobce spadl do jedné z předvídaných kategorií. Konkrétně mezi pojištěnce, jejichž důchodový věk se stanoví podle § 74a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.
5. Žalobce dne 31. 1. 2014 adresoval žalované další dopis. Namítal, že na něj § 74a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění nelze aplikovat, protože dosáhl věku 50 let před 30. 6. 2008, nikoliv po tomto datu, jak dané ustanovení říká. Toto podání doplnil dopisem ze dne 12. 2. 2014, ve kterém požádal o přiznání starobního důchodu ke dni 29. 11. 1997. Žalovaná však na tuto jeho žádost zareagovala dopisem ze dne 14. 3. 2014, ve kterém jej informovala, že ji – jako žádost o změnu

data přiznání důchodu – podal opožděně, protože tak měl učinit ve lhůtě 30 dnů od oznámení rozhodnutí o námitkách proti zamítnutí žádosti o zvýšení starobního důchodu [§ 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení („zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“)]. Dne 25. 3. 2014 následuje další dopis žalobce žalované, ve kterém žalobce namítá, že mu orgány sociálního zabezpečení stanovily procentní výměru a důchodový věk nesprávně. Namítal, že obdržel osobní list důchodového pojištění až v den, kdy mu měla uplynout lhůta pro podání žádosti o změnu data přiznání důchodu. Proto mu podle jeho názoru žalovaná upřela možnost podat odvolání či námitky. Znovu tedy požádal o přiznání důchodu ke dni 29. 11. 1997. Žalovaná však v dopise ze dne 22. 4. 2014 opět žalobci odpovídá, že žádá o změnu data přiznání důchodu opožděně, na což nemá vliv ani pozdější datum obdržení osobního listu.

6. Žalobce zopakoval svoji argumentaci o nemožnosti na něj aplikovat § 74a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění v dopisech žalované ze dne 11. 12. 2019 a 28. 1. 2020. Na to mu žalovaná odpověděla dne 4. 2. 2020 stejně jako dne 22. 4. 2014, tedy zdůvodněním opožděnosti žádosti o změnu data přiznání důchodu. Žalobce se ještě následně dopisem ze dne 12. 2. 2020 domáhal o zhodnocení doby od 17. 4. 2000 do 1. 7. 2006 při pobírání invalidního důchodu. Dne 13. 5. 2020 pak žalovaná v dopise žalobci dodává, že v kýženém období žalobce pobíral plný invalidní důchod a neměl současně zaměstnání. Proto danou dobu nelze hodnotit do nároku na starobní důchod. Upozornila jej, že pokud bude nadále vznášet požadavek na výpočet důchodu k 29. 11. 1997, pak již nebude na jeho požadavky reagovat.
7. Dne 28. 5. 2020 žalobce u žalované osobně předal své písemné podání označené jako „Námitky proti rozhodnutí ze dne 12. 5. 2010“ („námitky proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu“). Uvádí v něm znovu svoji argumentaci, že na jeho případ nelze použít § 74a odst. 1 a § 76a zákona o důchodovém pojištění. A žádá o zrušení rozhodnutí o přiznání starobního důchodu a vydání nového rozhodnutí při aplikaci jiného ustanovení zákona. Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 8. 7. 2020, č. j. X, námitky žalobce zamítla („rozhodnutí o námitkách proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu“). Ze spisu bylo podle ní jasné, že žalobce proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu doposud nikterak nebrojil. Popsala poté jednotlivé kroky a žádosti žalobce. Z nich plynulo, že se žalobce minimálně již v roce 2012 s rozhodnutím o přiznání starobního důchodu seznámil, protože dokládal podklady k dodatečnému zhodnocení doby pojištění pro účely zvýšení již přiznaného starobního důchodu. Proto nepodal námitky proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu ve lhůtě 30 dní podle § 88 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

III. Žaloba

8. Žalobce v žalobě namítá, že jej orgány sociálního zabezpečení uvedly v omyl při určení data přiznání starobního důchodu. V zápočtových listech se chybně uváděla doba zaměstnání a pobírání invalidního důchodu. Žalobce poukazuje na rozhodnutí o žádosti o zvýšení starobního důchodu, se kterými neobdržel osobní list důchodového pojištění. Obdržel jej až po urgenci v říjnu 2012, kvůli čemuž proměškal lhůtu. Dne 7. 1. 2014 pak napadal nesprávnost postupu žalované při výpočtu jeho důchodu. V roce 2014 se dále bránil, dostalo se mu ovšem pouze

odpovědi, že nedodržel lhůtu 30 dnů pro podání žádosti o změnu přiznání data důchodu. Stejně dopadly i jeho podání z prosince 2019 a počátku roku 2020. Podle žalobce není pravdou, že by nebrojil proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Napadl jej dne 1. 8. 2012. Žalobce v závěru poukazuje na neakceptovatelný výklad § 74a a § 76a zákona o důchodovém pojištění, který žalovaná zaujala.

9. V reakci na výzvu soudu, aby žalobce upřesnil, jaké rozhodnutí napadá, žalobce uvedl, že napadá rozhodnutí o námitkách proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu a domáhá se zrušení rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Dodal, že se domáhá nového rozhodnutí, protože se na něj nevztahují § 74a a § 76a zákona o důchodovém pojištění.

IV. Vyjádření žalované

10. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že námitky žalobce shledala opožděnými. Dodejka k rozhodnutí o přiznání starobního důchodu ve spise absentuje. Ale žalobce již v roce 2012 dokládá podklady k dodatečnému zhodnocení doby pojištění pro účely zvýšení přiznaného starobního důchodu. Je zřejmé, že rozhodnutí o přiznání starobního důchodu obdržel a nejpozději v daném roce se s ním seznámil. Jestliže žalobce obdržel rozhodnutí o přiznání starobního důchodu nejpozději v roce 2012 a námitky proti němu podal v roce 2020, pak lhůta 30 dnů k podání námitek musela marně uplynout již před lety. Žalobce právě uvedené ve své žalobě nijak nerozporuje. Jen opakuje námitky, jejichž nedůvodnost mu žalovaná již vícekrát vysvětlila v odpovědích na jeho dotazy. Pokud žalobce namítá, že proti prvostupňovému rozhodnutí o přiznání starobního důchodu brojil v námitkách ze dne 1. 8. 2012, pak by podle žalované ani tento časový úsek nesplnil podmínky § 88 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

V. Replika žalobce

11. Žalobce v replice na vyjádření žalované uvedl, že pokud by podle žalované lhůtu k podání námitek nesplňovalo ani jeho podání ze dne 1. 8. 2012, pak to odporuje jejím tvrzením ve vyjádřeních ze dne 17. 3. 2014 a 4. 2. 2020.

VI. Jednání před krajským soudem

12. Žalobce trval na jednání v této věci, které se konalo dne 17. 2. 2021. Během jednání žalobce přednesl svoje žalobní námitky, které mířily zejména do meritorního posouzení věci a aplikace § 74a a § 76a zákona o důchodovém pojištění. Namítal také, že na jeho věc dopadá § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, který umožňuje změnu výše či data přiznání důchodu. Použití tohoto ustanovení podle žalobce neomezuje žádnou lhůtu, natožpak lhůtu 30 dní, jak tvrdí žalovaná. Ta odkázala na svá písemná vyjádření. Krajský soud poté zrekapituloval obsahu spisu. Účastníci řízení neměli žádné důkazní návrhy. Po jejich závěrečných návrzích a krátkém přerušení krajský soud vyhlásil rozsudek.

VII. Posouzení věci krajským soudem

13. Žaloba splňuje podmínky své přípustnosti. Podala ji oprávněná osoba v zákonné lhůtě. Krajský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
14. Žaloba *není důvodná*.
15. Žalobce sice ve své původně podané žalobě rozporoval postupy žalované, která rozhodovala o jeho žádostech a návrzích popsaných výše v části II. tohoto rozsudku. Jak ovšem na výzvu soudu uvedl, a jak plyne z rozhodnutí o námitkách proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu, proti němuž žalobu namířil, *předmětem soudního přezkumu mohla být jen včasnost jeho námitek proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu*. Jinými slovy jde o to, zda námitky proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu, které podal dne 28. 5. 2020, a napadal v nich rozhodnutí o přiznání starobního důchodu ze dne 12. 5. 2010, žalobce podal v zákonem stanovené lhůtě.
16. Hlavním zákonným ustanovením, o které se krajský soud opřel, je § 88 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Tento „organizační zákon“ se obecně používá vedle zákonů upravujících jednotlivé podoby sociálního zabezpečení, jakým je v této věci zákon o důchodovém pojištění. Vedle něj se tedy v této věci použije. *Proto není důvodný argument žalobce, že § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění se žádnou lhůtou nepočítá*. Počítá s ní použitelný § 88 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Podle něj platí: „Proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení uvedených v § 3 odst. 3 písm. b) a d) až f) ve věcech důchodového pojištění lze jako řádný opravný prostředek podat písemné námitky *do 30 dnů ode dne jeho oznámení účastníku řízení*.“ Rozhodnutí o přiznání starobního důchodu spadá do kategorie rozhodnutí žalované podle § 3 odst. 3 písm. b) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. *Proto proti němu měl žalobce podat námitky do 30 dnů ode dne, kdy jej obdržel*. Žalovaná o tom žalobce v rozhodnutí o přiznání starobního důchodu také správně poučila.
17. Krajský soud musí žalované vytknout, že dávkový spis neobsahuje doručenkou k rozhodnutí o přiznání starobního důchodu či jiný doklad, na jehož základě by při soudním přezkumu mohl jednoznačně stanovit, kdy žalobce rozhodnutí o přiznání starobního důchodu obdržel. Jedná se o nedostatek spisového materiálu, kterého by se žalovaná měla vyvarovat. Současně však krajský soud v důsledku tohoto formálního nedostatku nemůže dojít k závěru, že by námitky proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu žalobce podal včas. Souhlasí se žalovanou, že *nejpozději v červnu 2012, kdy se žalobce dostavil k žalované a požádal o zvýšení starobního důchodu, žalobce o rozhodnutí o přiznání starobního důchodu musel vědět*.
18. Pokud tedy žalobce podal námitky proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu až dne 28. 5. 2020, opravdu *o několik let promeškal třicetidenní lhůtu k jejich podání*. V reakci na výzvu soudu pak učinil nespornou svoji vůli namířit svoji žalobu vůči rozhodnutí o námitkách proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu a samotnému rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. *Rozhodnutí o námitkách proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu je za těchto okolností věcně správné a zákonné*. Žaloba proti němu naopak postrádá svou důvodnost. Krajský soud jí proto nemohl vyhovět.

19. Pokud by krajský soud žalobci vyhověl, popřel by tím smysl a účel lhůt v právu. Tím je co nejrychlejší nastolení jistoty v právních vztazích. Krajský soud lidsky rozumí žalobci, že považuje za závažnější jím namítané nezákonnosti postupu žalované. Tyto namítané chyby při výpočtu a stanovení data důchodu podle žalobce převáží nad tím, že nepodal námitky včas. Právo ovšem bohužel stanoví opačnou perspektivu. S jistou mírou zjednodušení totiž platí, že i pokud by orgán sociálního zabezpečení vydal chybné rozhodnutí, pak zmeškání lhůty k podání námitek takové rozhodnutí přes jeho vady „pečetí“. A tuto „pečet“ již danému rozhodnutí nelze odejmout. Žalovaná proto rozhodla po právu
20. Je třeba poté upřesnit, že zbylé procesní dění po vydání rozhodnutí o přiznání starobního důchodu a před podáním (opožděných) námitek proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu se dělo na jiných procesních kolejích. Šlo o jiné věci. Nejprve o řízení o žádosti žalobce o *zvýšení starobního důchodu*, kterou žalovaná dne 18. 7. 2012 zamítla. Námitky žalobce ze dne 1. 8. 2012 mířily proti tomuto rozhodnutí žalované, nikoliv proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Další procesní dění se pak týkalo žádosti o *změnu data přiznání starobního důchodu*. Šlo tedy opět o jiný procesní režim, než rozhodování o přiznání důchodu vůbec, jehož se týkalo rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. To měl žalobce napadnout námitkami ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy jej obdržel. A to podle všeho neučinil.
21. Procesní dění po vydání rozhodnutí o přiznání starobního důchodu a před podáním (opožděných) námitek proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu pak věcně nemohlo být předmětem této žaloby. Žalobce ji podle své jednoznačně vyjádřené vůle opravdu směřoval jen vůči rozhodnutí o námitkách proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu a samotnému rozhodnutí o přiznání starobního důchodu.
22. Z těchto důvodů krajský soud musel žalobcovu žalobu vyhodnotit jako nedůvodnou.

VIII. Závěr a náklady řízení

23. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 17. února 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje:

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: